

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Specializirana sodišča v državah članicah

Specializirana sodišča v državah članicah

Ta razdelek se nanaša na specializirana sodišča za civilne in kazenske zadeve v Avstriji.

Specializirana sodišča

Načeloma vsa redna sodišča obravnavajo vse civilne in kazenske zadeve, dodeljene njihovi organizacijski ravni (okrožno sodišče (*Bezirksgericht*) ali sodišče prve ali druge stopnje).

Največja avstrijska mesta imajo tudi specializirana sodišča:

na Dunaju jih pet obravnava civilne zadeve, kazenske zadeve, gospodarske zadeve (dve sodišči), delovnopravne in socialne zadeve;

v Gradcu dve obravnavata kazenske in druge zadeve.

Delovnopravne zadeve so večinoma civilnopravni spori v zvezi z delovnimi razmerji, kot so opredeljeni v členu 50 zakona o delovnih in socialnih sodiščih (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*). Zanje veljajo lastna postopkovna pravila, podobna tistim v civilnih zadevah, vendar z nekaterimi dodatnimi posebnimi pravili.

V delovnopravnih zadevah so na prvi stopnji pristojna deželna sodišča (*Landesgerichte*) ali, na Dunaju, delovno in socialno sodišče (*Arbeits- und Sozialgerichtshof*), na drugi stopnji višja deželna sodišča (*Oberlandesgerichte*), na zadnji, tretji stopnji pa vrhovno sodišče (*Oberster Gerichtshof*). V postopku odločajo senati (*Senate*) ustreznega sodišča, ki ga sestavlja en ali več poklicnih sodnikov (*Berufsrichter(innen)*) ter dva sodnika laika (*Laienrichter(innen)*), in sicer eden, ki zastopa interese delodajalcev, ter eden, ki zastopa interese delojemalcev.

Pritožbeni postopek v delovnopravnih zadevah je podoben pritožbenemu postopku v civilnih zadevah, vendar pa zanj velja manj omejitev v zvezi s pravnimi sredstvi. Na primer, če gre za pomembno pravno vprašanje, je možna revizija (*Revision*) pri vrhovnem sodišču, ne glede na vrednost spora.

Gospodarske zadeve so večinoma civilne zadeve, v katerih je udeležen podjetnik, kot so opredeljene v členu 51 zakona o sodni pristojnosti (*Jurisdiktionsnorm*). Obravnavajo se v rednem civilnem postopku z nekaterimi posebnimi pravili. Kadar gospodarsko zadevo obravnava senat sodišča prve ali druge stopnje, je v senat vključen sodnik laik, ki zastopa gospodarstvo. (To ne velja za vrhovno sodišče.)

Kartelne zadeve, kot so opredeljene v zakonu o kartelih (*Kartellgesetz*), obravnava višje deležno sodišče na Dunaju, ki deluje kot kartelno sodišče (*Kartellgericht*) prve stopnje. To sodišče je pristojno za celotno državno ozemlje. Pritožbe zoper sodbe kartelnega sodišča na drugi in zadnji stopnji obravnava vrhovno sodišče, ki deluje kot višje kartelno sodišče (*Kartellobergericht*). Odločajo senati, ki jih na obeh stopnjah sestavljajo en ali več poklicnih sodnikov in dva usposobljena sodnika laika. Po enega sodnika laika izbereta avstrijska zvezna gospodarska zbornica (*Wirtschaftskammer Österreich*) in – razen v nekaterih izjemah – zvezna zbornica delavcev in uslužbencev (*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*).

V **nepravdnih postopkih** (*Verfahren außer Streitsachen*) sodišča odločajo o nekaterih vprašanih zasebnega prava s posebnimi značilnostmi (nekatero poravnave, vprašanja skrbništva in druge zadeve, v katerih običajno ni dveh strank z nasprotnimi interesi). Uporablja se postopek, podoben nemškemu nepravdnemu postopku (*freiwillige Gerichtsbarkeit*).

Na splošno v takih zadevah najprej odločajo okrožna sodišča, na drugi stopnji deželna sodišča in na zadnji stopnji vrhovno sodišče. Na prvi stopnji v zadevah odloča en sodnik (*Einzelrichter(in)*) ali posebej usposobljen sodni uradnik (*Rechtspfleger(in)*). Na drugi in tretji stopnji odločajo senati treh ali petih poklicnih sodnikov.

Tudi pritožbeni postopek v nepravdnem postopku je podoben civilnemu postopku. Vseeno je zaradi posebne narave postopka manj omejitev v zvezi s pravnimi sredstvi. Razen tega je na drugi stopnji v določenem obsegu mogoča predložitev novih trditev, ki presega okvir predlogov in trditev iz postopka na prvi stopnji.

Zaradi raznolikosti zadev, ki se obravnavajo v nepravdnem postopku, je na različnih področjih določenih veliko različnih posebnih pravil.

Upravna sodišča

Avstrija ima naslednja upravna sodišča:

devet deželnih upravnih sodišč (*Landesverwaltungsgerichte*) – po eno v vsaki deželi;

dve zvezni upravni sodišči: zvezno upravno sodišče (*Bundesverwaltungsgericht*) in zvezno finančno sodišče (*Bundesfinanzgericht*);

vrhovno upravno sodišče (*Verwaltungsgerichtshof*).

Upravna sodišča odločajo zlasti o pritožbah zoper sodbe in upravne akte upravnih organov, ki se sprejmejo brez postopka, ter o pritožbah zoper upravne organe zaradi neukrepanja v predpisanem roku (*Säumnisbeschwerden*).

Zvezno finančno sodišče odloča o pritožbah v zvezi z javnimi davki in dajatvami (z nekaj izjemami) ter na področju kazenskega davčnega prava, če te zadeve obravnavajo neposredno zvezni finančni ali davčni organi. Zvezno upravno sodišče odloča predvsem o pritožbah zoper sodbe, ki so jih izdali zvezni organi in okviru neposredne zvezne uprave. Sicer o pritožbah v upravnih zadevah ponavadi odločajo deželna upravna sodišča.

Zoper sodbe upravnih sodišč se je mogoče v nekaterih okoliščinah pritožiti pri **vrhovnem upravnem sodišču**. Na ustavno sodišče (*Verfassungsgerichtshof*) se je mogoče obrniti z zadevami, povezanimi z določeno stopnjo kršenja ustave, zlasti kršenja temeljnih pravic.

Druga specializirana sodišča

Ustavno sodišče

Poleg vrhovnega sodišča in vrhovnega upravnega sodišča je ustavno sodišče tretje vrhovno sodišče v Avstriji. Tako kot drugi dve vrhovni sodišči ima ustavno sodišče sedež na Dunaju in je pristojno za celotno državo.

Osnovna naloga ustavnega sodišča je presojati skladnost z ustavo in temeljnimi pravicami. Ustavno sodišče je posebej pristojno za to, da na zahtevo preuči ustavnost naslednjih zakonov, predpisov in sodb:

zveznih in deželnih zakonov,

predpisov, ki jih izdajo upravni organi,

sodb upravnih sodišč.

Sodišče jih lahko po potrebi razveljavi.

Ustavno sodišče v nasprotju z drugimi sodišči nima poklicnih sodnikov, temveč častne sodnike (*Honoratiorenrichter(innen)*). To morajo biti izjemni posamezniki, ki imajo za seboj uspešno poklicno pot na drugem položaju na področju prava. Večina sodnikov ustavnega sodišča deluje s krajšim delovnim časom in lahko še vedno opravlja prejšnji poklic (npr. poklic sodnika ali univerzitetnega profesorja, niso pa uradniki, saj morajo biti razrešeni uradnih dolžnosti). Ustavno sodišče se sestane le na „zasedanjih“, ki ponavadi potekajo štirikrat letno.

Pravne zbirke podatkov

Domača stran [avstrijskega pravosodja](#) vsebuje splošne informacije o avstrijskem pravosodnem sistemu.

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da.

Sorodne povezave

[Pristojnost sodišč – Avstrija](#)

Zadnja posodobitev: 31/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.